

TEMA 6. ELS ÒRGANS ESTATALS ENCARREGATS DE LES RELACIONS INTERNACIONALS

1. La representació de l'Estat en les relacions internacionals. 2. Les relacions diplomàtiques. 3. Les relacions consulars.

Esta obra está protegida con una [Licencia Creative Commons
Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

1. LA REPRESENTACIÓ DE L'ESTAT EN LES RELACIONS INTERNACIONALS

A) ASPECTES GENERALS

- 1) L'Estat es relaciona amb altres subjecte del DI a través dels seus òrgans
- 2) Principi d'acte-organització de l'E.
 - ⊗ és el D°. intern de cada E. el que atribueix competències a alguns dels seus òrgans per a representar-li a nivell int'l
 - ⊗ el DI els dona un estatut j.-int'l: inviolabilitat, privilegis i immunitats.
Caràcter funcional, no personal
- 3) D° Diplomàtic i Consular es basa en principi del consentiment voluntari i benefici mutu
 - ⊗ l'E. que envia:
 - els seus representants gaudeixen d'inviolabilitat, privilegis i immunitats
 - principi “ne impeditur legatio”: oblig. de l'E. receptor de protegir als representants d'altres E.s
 - ⊗ l'E. receptor:
 - concessió o no del *placet* al Cap de missió
 - declaració de persona *non grata* a qualsevol membre de la missió
 - possibilitat exigir reducció núm. de persones que integren la missió diplomàtica o l'oficina consular

4) Òrgans de l'E. encarregats de les relacions int'els. Normalment són:

⊖ òrgans de la admon. central de l'E.:

- Cap de l'E.
- President del Gov.
- Ministre d'Afers exteriors (Min.AE).

⊖ òrgans especialitzats de la admon. exterior de l'E.:

- Missions Diplomàtiques (són permanents, = “Ambaixades”)
- Missions Especials (= “Ambaixador ad hoc” i/o “Ambaixador itinerant”)
- Representacions de E. davant OOI o Delegacions de E. davant Conferències Int'els
- Oficines Consulars (= “Consolat”)

5) Estatut j.-int'l codificat (des del Dº. Consuetudinari):

⊖ Convenció sobre relacions diplomàtiques (Viena, 18-IV-1961)

⊖ Convenció sobre les missions especials (Nova York, 16-XII-1969)

⊖ Convenció sobre la representació dels E.s en les seues relacions amb les OI.s de caràcter universal (Viena, 14-III-1975)

⊖ Convenció sobre relacions consulars (Viena, 24-IV-1963)

⊖ Convenció sobre la prevenció i el càstig de delictes contra persones especialment protegides, inclusivament els agents diplomàtics (Nova York, 14-XII-1973)

1. COMPETÈNCIA INTERNACIONAL

1) Anàlisi comparada de D^o. intern: → el Cap de l'E., el President del Gov. i el Mtro. AE són, normalment, els òrgans interns amb les màximes competències en matèria de relacions internacionals.

2) Confirmat per la pràctica internacional:

⊙ presumpció *iuris et de iure* per a executar qualsevol acte relacionat amb la celebració d'un tdo.

⊙ presumpció *iuris et de iure* per a realitzar actes unilaterals amb la força de compromisos int'els en qualsevol matèria

2. INVIOABILITAT, PRIVILEGIS I IMMUNITATS

1) Art. 21 Convenció sobre les missions especials: quan estan a l'estranger, gaudeixen de:

⊙ inviolabilitat personal: no poden ser objecte de mesures d'arrest o coerció:

- ni en la seua persona
- ni en la seua residència
- ni en les seues propietats, equipatge o correspondència

⊙ privilegis diplomàtics

⊙ immunitat absoluta de jurisdicció civil i penal

2) Convenció sobre la prevenció i el càstig de delictes contra persones especialment protegides, inclosos els agents diplomàtics:

⊙ Cap de l'E., President del Gov. i Mtro. AE són persones especialment protegides (art. 1.1.a))

⊙ protecció especial: Art. 2:

“1. Seran qualificats per cada Estat parteix com a delictes en la seua legislació interna, quan es realitzen intencionalment:

a) La comissió d'un homicidi, segrest o un altre atemptat contra la integritat física o la llibertat d'una persona internacionalment protegida;

b) La comissió d'un atemptat violent contra els locals oficials, la residència particular o els mitjans de transport d'una persona internacionalment protegida que pugui posar en perill la seua integritat física o la seua llibertat;

c) L'amenaça de cometre tal atemptat;

d) La temptativa de cometre tal atemptat, i

e) La complicitat en tal atemptat.

2. Cada Estat part farà que aqueixos delictes siguen castigats amb penes adequades que tinguen en compte el caràcter greu d'aquests.

3. Els dos paràgrafs que antecedeixen no afecten en cap forma les obligacions que tenen els Estats parteixes, en virtut del dret internacional, d'adoptar totes les mesures adequades per a previndre altres atemptats contra la persona, llibertat o dignitat d'una persona internacionalment protegida”.

⊙ Arts. 605 i 606 Codi penal: penes agreujades

3) Explicació detallada sobre la immunitat de jurisdicció penal

- ⊙ mentre estan en actiu gaudeixen d'immunitat de jurisdicció penal
- ⊙ abast de la immunitat de jurisdicció penal
- ⊙ ≠ entre competència (o jurisdicció) d'un tribunal i immunitat de jurisdicció (versió “impunitat”)
- ⊙ Excepcions a la immunitat de jurisdicció (versió “impunitat”)

2. LES RELACIONS DIPLOMÀTIQUES

A) LES MISIONS DIPLOMÀTIQUES

1. INTRODUCCIÓ

- 1) Matèria codificada des del Dº. consuetudinari: Convenció sobre relacions diplomàtiques (Viena, 18-4-1961)
 - ⊙ Data d'entrada en vigor: 24-IV-1964
 - ⊙ Adhesió d'Espanya: 21-11-1967
- 2) Importància
- 3) Idees prèvies sobre la Convenció:
 - ⊙ Regules les relac.s diplomàtiques permanents entre E.s
 - No regula relacs. diplomàtiques:
 - entre E.s i Ol.s o entre Ol.S (diplomàcia multilateral)
 - diplomàcia ad hoc
 - ⊙ Despersonalització privilegis i immunitats per caràcter funcional

2. ESTABLIMENT, MANTENIMENT, SUSPENSÍO I TERMINACIÓ DE LES MISSIONS DIPLOMÀTIQUES

1) Establiment de les missions diplomàtiques: regeix el principi del consentiment mutu → exigeix celebrar tdo. bilateral

⊗ Conseqüències

⊗ Àmbits en els quals regeix el p. del consentiment mutu:

- en la determinació del rang de la Missió (depén del rang del seu Cap):
 - p. del mutu acorde
 - classes de Cap de Missió
- a obrir oficines en localitats ≠ de la Missió
- en supòsits d'acreditació múltiple:
 - Acreditar 1 Cap de Missió davant 2 o + E.s
 - 2 o + E.s acrediten al = Cap de Missió
- i en el núm. de persones que componen la Missió?
 - Si no hi ha acord, prevalen interessos de l'E. receptor

2) Manteniment de les Missions Diplomàtiques:

⊗ regeix el p. del consentiment mutu

⊗ obligacions de les persones que integren la Missió

⊗ drets de l'E. receptor de la Missió: *placet* del cap de Missió i declaració de persona non grata

3) Suspensió i terminació de les missions diplomàtiques:

⊗ No regeix el p. del consentiment mutu. Serà una decisió unilateral

⊗ Efectes de:

- la suspensió (provisional): per regla general, té efectes recíprocs
- la terminació (permanent): sempre té efectes recíprocs

⊖ Convenció Viena no regula les causes:

- de la suspensió: per actes “inamistosos”, per problemes econòmics, etc.
- de la terminació (=ruptura de relacs. diplomàtiques):
 - conflicte armat entre els dues E.s
 - desaparició de l'E. acreditant o de l'E. receptor
 - no reconeixement del Gov. de facto d'un d'ells
 - per raons econòmiques, etc.

⊖ Convenció Viena sí que regula algunes de les conseqüències:

- eixida del territori, encara en cas de conflicte armat
- protecció de locals, béns i arxius de la missió, encara en cas de conflicte armat

3. FUNCIONS DE LA MISSIÓ DIPLOMÀTICA

- 1) Enumeració oberta de les principals funcions
- 2) Exercici de funcions consulars per la missió diplomàtica

4. INVIOABILITAT, IMMUNITATS I PRIVILEGIS DIPLOMÀTICS

4.1. De la Missió Diplomàtica

1) Inviolabilitat de:

- ⊖ la seu
- ⊖ Els arxius
- ⊖ Els documents
- ⊖ La correspondència

- És falsa la ficció de la extraterritorialitat
 - Problemes amb l'asil diplomàtic
 - Problemes en cas d'incendi

- 2) Llibertat i inviolabilitat de comunicació, inclosa valisa diplomàtica
- 3) Dº. a utilitzar la bandera i l'escut de l'E. acreditant
- 4) Exempcions fiscals i duaneres
- 5) Immunitat absoluta de jurisdicció i d'execució

4.2. De les persones físiques que componen la Missió

1) Concepte:

⊖ Encara que no siga membre de la Missió, incloure igualment al “criat particular”

4.2.1. Agents diplomàtics

Concepte:

Abasta:

- ⊖ Cap de la Missió
- ⊖ Encarregat de negocis ad interim
- ⊖ Membres del personal diplomàtic, siguen o no diplomàtics de carrera

3) Privilegis i immunitats:

- ⊖ inviolabilitat personal
- ⊖ inviolabilitat de residència, documentació i correspondència
- ⊖ immunitat de jurisdicció i execució
- ⊖ immunitat fiscal
- ⊖ immunitat duanera
- ⊖ exempció de les lleis sobre seguretat social

4) Extensió als seus familiars

4.2.2. Membres del personal administratiu i tècnic

- 1) Concepte (=personal d'oficina en sentit ampli)
- 2) Privilegis i immunitats:
 - ⊖ Els mateixos que per als agents diplomàtics
 - ⊖ PERÒ:
 - immunitat relativa de jurisdicció civil i administrativa
 - immunitat duanera només per a objectes de 1a instal·lació
- 3) Extensió als seus familiars

4.2.3. Membres del personal de serveis domèstics de la Missió Diplomàtica

- 1) Concepte (cuiners, porters, xofers...)
- 2) Privilegis i immunitats més limitats

4.2.4. Criats particulars dels membres de la Missió Diplomàtica

- 1) Concepte (cuinera, “minyona”, “nana”, “profe”, entrenador personal... d'un membre de la Missió)
- 2) Privilegis i immunitats molt limitats

B. LES MISSIONS ESPECIALS

1) Convenció sobre missions especials (Nova York, 8-XII-1969)

“Article 1. Terminologia. A l'efecte de la present Convenció:

a) Per "missió especial" s'entendrà una missió temporal, que tinga caràcter representatiu de l'Estat, enviada per un Estat davant un altre Estat amb el consentiment d'aquest últim per a tractar amb ell assumptes determinats o realitzar davant ell una comesa determinada (...)

Article 2. Enviament d'una missió especial. Un Estat podrà enviar una missió especial davant un altre Estat amb el consentiment d'aquest últim, obtingut prèviament per la via diplomàtica o una altra via convinguda o mútuament acceptable. (=diplomàcia ad hoc)

Article 3. Funcions d'una missió especial. Les funcions d'una missió especial seran determinades per consentiment mutu de l'Estat que envia i de l'Estat receptor.

Article 4. Enviament de la mateixa missió especial davant dues o més Estats. Un Estat que es propose enviar la mateixa missió especial davant dues o més Estats informará d'això a cada Estat receptor quan recapte el seu consentiment. (=diplomàcia itinerant)

Article 6. Enviament de missions especials per dues o més Estats per a tractar una qüestió d'interés comú. Dos o més Estats podran enviar al mateix temps davant un altre Estat sengles missions especials, amb el consentiment d'aqueix Estat obtingut conforme a l'article 2, per a tractar conjuntament, amb l'acord de tots aqueixos Estats, una qüestió d'interés comú a tots ells. (=diplomàcia multilateral no institucionalitzada)

Article 7. Inexistència de relacions diplomàtiques o consulars. Per a l'enviament o la recepció d'una missió especial no serà necessària l'existència de relacions diplomàtiques o consulars”.

C. LES REPRESENTACIONS D'ESTATS DAVANT ORGANITZACIONS INTERNACIONALS I LES DELEGACIONS D'ESTATS EN CONFERÈNCIES INTERNACIONALS

1) Convenció sobre la representació dels Estats en les seues relacions amb les organitzacions internacionals de caràcter universal (Viena, 14-III-1975)

“Article 2. Abast de la present Convenció. 1. La present Convenció s'aplica a la representació dels Estats en les seues relacions amb qualsevol organització internacional de caràcter universal i a la seua representació en conferències convocades per tal organització o sota els seus auspicis, quan la Convenció haja sigut acceptada per l'Estat hoste i l'Organització haja completat el procediment previst en l'article 90. (...)

PART II. MISSIONS DAVANT ORGANITZACIONS INTERNACIONALS

Article 5. Establiment de missions. 1. Si les regles de l'Organització ho permeten, els Estats membres podran establir missions permanents per a l'acompliment de les funcions previstes en l'article 6.

2. Si les regles de l'Organització ho permeten, els Estats no membres podran establir missions permanents d'observació per a l'acompliment de les funcions previstes en l'article 7.

3. L'Organització notificarà a l'Estat hoste la creació d'una missió amb antelació al seu establiment. (...)

PART III. DELEGACIONS EN ÒRGANS I EN CONFERÈNCIES

Article 42. Enviament de delegacions. 1. Un Estat podrà enviar una delegació a un òrgan o a una conferència de conformitat amb les regles de l'Organització.

2. Dos o més Estats podran enviar una mateixa delegació a un òrgan o a una conferència de conformitat amb les regles de l'Organització”.

2) Problema ruptura consens: la diplomàcia multilateral és una relació triangular entre l'E. que envia, la OI (o Conferència int'l) i l'E. hoste.

⊖ majoria E.s (PVD + E.s socialistes): extrapolar regles Convenció missions diplomàtiques (relació bilateral), ignorant a l'E. hoste

⊖ E.s hoste: no reconeixen inviolabilitat i immunitat absoluta sinó gaudeixen del senar placet + declaració persona senar grata

• la majoria OI universals tenen la seua seu en un reduït número de E.s hostes (França és l'E. en el territori del qual tenen la seua Seu el major número de OI, amb 19; seguida del Regne Unit, amb 14; Suïssa, amb 12; Bèlgica, amb 11; Dinamarca i Egipte, amb 8; els Estats Units, amb 7...)

3. LES RELACIONS CONSULARS

A) INTRODUCCIÓ

1) Matèria codificada des del Dº. consuetudinari: Convenció sobre relacions consulars (Viena, 24-4-1963) ⊗ Data d'entrada en vigor: 19-3-1967
⊗ BOE: 6-3-1970

2) Importància

3) Idees prèvies sobre la Convenció:

⊗ NO és relació entre E.s: és protegir, ajudar... nacionals en territori d'un altre E.

• En rigor, un Consolat no és una representació de E. en l'estranger

⊗ Despersonalització privilegis i immunitats per caràcter funcional

2) ESTABLIMENT, MANTENIMENT I TERMINACIÓ DE LES RELACIONS CONSULARS

1) Establiment de relacions consulars: regeix el principi del consentiment mutu → exigeix celebrar tdo. bilateral

- El = que per a relacions diplomàtiques
- Un altre diferent

⊗ Conseqüències

⊗ Àmbits en els quals regeix el principi del consentiment mutu:

- en la determinació de la seu, classe i circumscripció de l'Oficina Consular
- Exercici de les funcions consulars anara de la circumscripció • Exercici de les funcions consulars:

- en tercers E.s
- per compte de tercers E.s
- com a Cònsol de 2 o + E.s

• Compliment d'actes diplomàtics per un funcionari consular

- PERÒ no és representant de l'E. → sense privilegis ni immunitats diplomàtics
- i en el núm. de membres de l'Oficina Consular?

2) Manteniment de les relacions consulars

⊗ Regeix el p. del consentiment mutu

⊗ Facultat de rebuig de l'E. receptor

- Concessió o no de l'exequàtur
- Declaració de persona senar grata

3) Terminació de les relacions consulars

⊖ NO estan regulades. Podrà ser:

- ruptura de mutu acord
- per conflicte armat entre tots dos E.s
- per extinció de personalitat *int'l d'un dels dues E.s
- per decisió unilateral de qualsevol dels E.s involucrats; etc.

⊖ SÍ QUE estan regulades les causes de terminació de les funcions d'un membre de l'Oficina Consular

⊖ Precisió sobre la terminació de les relacions consulars

⊖ Conseqüències per a l'E. receptor de la terminació de les relacions consulars

C) LES FUNCIONS CONSULARS

1) Exercides per:

- ⊖ Oficines Consulars
- ⊖ Missió Diplomàtica

2) Enumeració funcions consulars

D) COMPOSICIÓ, INVIOLABILITAT, PRIVILEGIS I IMMUNITATS CONSULARS

1) Persones físiques que componen l'Oficina Consular:

- ⊖ Cap de l'Oficina Consular

⊙ Membres del personal consular

- Funcionaris consulars
- Empleats consulars (serveis admon. i tècnic)
- Membres del personal de servei (serveis domèstics)

⊙ Membres del personal privat

2) Classes de funcionaris consulars

3) Inviolabilitat, privilegis i immunitats de les Oficines Consulars:

⊙ dirigides per funcionaris consulars de carrera

- es regulen en el Capítol II
- tant els de l'Oficina Consular, com els de les persones físiques que la componen, són similars als de les Missions Diplomàtiques, encara que menors

⊙ dirigides per funcionaris consulars honoraris

- es regulen en el Capítol III
- tant els de l'Oficina Consular, com els de les persones físiques que la componen, són similars als de les Oficines Consulars dirigides per funcionaris consulars de carrera, encara que menors

Esta obra está protegida con una [Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).